

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct

Nr. 9

Penktadienis, Kovo (March) 2, 1962,

Toronto, Ontario

M E T A I XXXI

Jungtinių Valstijų Militarinė Talka Diemui Didina Krizį Tolimuos Rytuos

TOKIJO. — Aktyvi Jungtinių Valstijų militarinė talka Pietinio Vietnamo diktatoriui Diemui didina ir taip jau gana didelį krizį Tolimuos Rytuos. Kinija sako, kad toks aktyvus amerikiečių dalyvavimas Pietiniame Vietname grumoją pačios Kinijos saugumui. Ji tiesiog reikalauja, kad amerikiečių militarinės jėgos būtų iš Pietinio Vietnamo ištrauktos.

Pietiniame Vietname dabar yra jau 4,000 amerikiečių. Jiems vadovauja generolas. Amerikiečiai padeda prezidento Ngo Dinh Diemo kariuomenei iš 175,000 vyrų kariauti prieš partizanus. Amerikiečiai ne tik apginklavo šią armiją ir išlavino, bet ir visai padeda. Pavyzdžiui, amerikiečiai savo helikopteriais nešioja Diemo kareivius į kovas prieš partizanus, pristato ginklus ir amuniciją.

Amerikiečiai lauzo Genevos sutartį, pagal kurią buvo apribuotas svetimšalių skaičius. Pagal 1954 metų sutartį, Vietname negali būti daugiau kaip 685 vyrai.

Kinija reikalauja tarptautinių konsultacijų pašalinimui labai rimto pavojaus išsiplėtimui karo Vietname. Ji nori, kad Vietnamo klausimas būtų išspręstas taikiu būdu.

Padėtis Laosoje taip pat rimta. Prinai vis nesutaria dėl sudarymo vyriausybės. Mūšiai tarp dešiniųjų ir neutraliųjų ir kairiųjų kartojasi ir yra pavojaus, kad ir čia gali išsivystyti pilno masto karas.

Vietnamas ir Laosa yra Kinijos panosėj. Jeigu amerikiečiai mesis su militarine pagalba, kad išgelbėtų dešiniuosius, gali atsitikti taip, kaip kad buvo Korėjoje. Atrodė, kad amerikiečiai linkę tai padaryti. Diemo režimas Pietiniame Vietname neturi žmonių pritarimo. Milžiniška armija negali kariauti prieš partizanus. Amerikiečiai turės įsivelti į šaudymą, jeigu jie užsispirs gelbėti Diemo režimą.

SUTINKA PRIPAZINTI RYTINĘ VOKIETIJĄ

LONDON. — Britanijos užsienio reikalų sekretorius Earl of Home sako, kad Vakarai turėtų sutikti Tarybų Sąjungą Berlyno reikale pusiausulyje, kol kada nors bus galima tą reikalą sutvarkyti pilnai.

Jo manymu, Vakarai turėtų pripažinti Rytinę Vokietiją, o Tarybų Sąjunga garantuoti Vakariniam Berlynui susisiekimą su Vakarų Vokietija ir teisę Vakarams pasilikti Vakariniame Berlyne.

J. Jagan Kalbės Taikos Mitinge

TORONTO. — Kanados Taikos Kongresas pranešė, kad taikos mitinge Massey Hall kovo 11 dieną kalbės ir Mrs. Janet Jagan, Britų Guianos premjero Dr. Jagano žmona, Liaudies Progresyves Partijos generalis sekretorius.

Britų Guianoje pastaruojau laiku buvo suorganizuotas tiesiog kaip ir sukilimas. Riaušiniai pridarė daug nuostolių. Spėjama, kad sukilimą sukurstė turčiai, dvasininkai su užsienio pagalba, kad nuvertus Jagano valdžią.

Šiame mitinge Massey Hall kalbės eilė kitų plačiai žinomų lyderių, jų tarpe Dr. William Uphaus, plačiai žinomas pacifistas, kovotojas prieš karą.

Mitingo tikslas pakelti balsą prieš ruošimąsi prie nuklinio karo.

VANCOUVER. — Britų Kolumbijos seimelis buvo priverstas pertraukti posėdį tris kartus praėjusią savaitę trečiadienį, kai bedarbiai lankytojų galerijoje pradėjo šūkauti: "Mes norime darbo!"

Prie parlamento buvo 500 bedarbių demonstrantų, kurie reikalavo, kad premjeras Bennetas išeitų ir atsakytų į jų klausimus.

ESĄ NESUSIPRATIMŲ KOMUNISTŲ TARPE

VIENA. — Čekoslovakijos komunistų tarpe esą nesusipratimų ir nesutikimų. Prezidentas Novotny paskelbė, kad partijoj esą antipartinių elementų, kuriems vadovavęs buvęs vidaus reikalų ministro pavaduotojas Rudolf Barak.

Jis su savo šalininkais planavęs užgrobti valdžią.

Dešinieji Vykdo Žmonių Skerdynes

ALŽYRAS. — Alžyrijos nepriklausomybės priešai per praėjusį savaitgalį nužudė 60 žmonių Alžyrijoje. Slaptosios Armijos Organizacijos nariai puola De Gaulle šalininkus, policiją ir pareigūnus ne tik plastikinėmis bombomis, bet ir kitais ginklais, padeginėja gazolino tankus, amunicijos sandėlius.

Tuo tarpu Paryžius sako, kad sutartis dėl paliaubų buvo kabineto užgirta. Laukiama, kad Alžyrijos nacionalistų taryba užgirtų.

Alžyrijos baltieji fermeriai degina javus, žudą gyvulius ir ruošiasi bėgti iš Alžyrijos, jeigu Alžyrija taptų nepriklausoma.

Dešiniems vadovaujant generolas Salan, kurs buvo nuteistas mirtin. Jis esąs pasislėpęs Alžyrijoje.

WASHINGTON. — Jungtinės Valstijos likviduos Dhahrano militarinę bazę Arabijoje. Matyti Saudi Arabijos karalius Sudas, kuris lankėsi čia, įtikino JAV valdžią, kad geriau likviduoti.

Daug kur žmonės reikalauja likviduoti amerikiečių karines bazes.

OTTAWA. — Sveikatos departamento pareigūnas įspėjo gyventojus, kad jie būtų atsargūs su išrašymu vaistų nuo nemigos neščioms moterims, kadangi esą įtariama, jog nekurie migdomieji vaistai gali sužaloti kūdikius.

Tūkstančiai Protestavo Įkalinimą Taikos Gynėjų

LONDON. — Nežiūrint blogo oro (buvo šalta ir sniego), virė 4,000 londoniečių susirinko Trafalgare pareikšti protestą prieš įkalinimą šešių kovotojų prieš nuklinius ginklus, už taiką.

Bertrand Russell, kuriam gegužio mėnesį sukaks jau 90 metų, pareiškė, kad Britanijos vyriausybė ruošiasi prieš globalinių skerdynių. Jis taipgi sakė, kad kyla abejonės apie JAV militarinių lyderių protingumą.

Buvo perskaitytas amerikiečio mokslininko Linus Pauling laiškas, kuriame jis tvirtai kalbėjo prieš nuklinius ginklus, prieš įkalinimą šešių kovotojų.

Radaro išradėjas Sir Robert Watson Watt protestavo, kad jo išradimas yra naudojamas bluo gam tikslui.

Kovingiausiai kalbėjo Earlas Russellas, nežiūrint jo amžiaus. Jis sakė, kad Britanijos vyriausybė ruošiasi nukliniam karui, kuriame būtų užmušta milijonai ir milijonai žmonių.

Jau Gali Naikinti Priešo Raketas

VARSUVA. — Lenkų militarinis apžvalgininkas Tadeusz Pioro, kuris tik grįžo iš Tarybų Sąjungos, rašo, kad TSRS jau turi priemones sunaikinimui ore atskrendančių prieš raketų.

Neseniai TSRS gynybos ministras R. Malinowskis sakė: "TSRS jau išsprendė problemą apsigynimui nuo atskrendančių prieš raketų".

Pioro rašo, kad TSRS darė bandymus: kaip sustabdyti prieš raketų varomąją jėgą, naudojo raketų sunaikinimui priešraketinius sviedinius — raketas prieš raketą, elektromagnito jėgą ir kitokius būdus.

LONDON. — Earl of Snowdon, karalaitės Margaretos vyras, įstojo į žurnalistų uniją. Jis stojo dirbti prie Sunday Times žurnalo. Tai pirmas unijistas britų karališkojo šeimoj.

lijonai žmonių. Ir štai, gindama šį prisiruošimą, sakė jis, vyriausybė pasikvietė talkon teismą.

"Tiktai valstybė, sako jie, gali spręsti", sakė jis. "Tiktai valstybės reikia klausyti. Sąžinė, moralė, žmonių gerbūvis — tai visai nesvarbu. Tai toks mentalumas sudarė sąlygas dėl Buchenvaldo, kuris operavo ją, ir kurl galėjo didžiulis tuomi". Jis čia turėjo mintyje koncentracijos stovyklas ir žmonių žudymą jose.

Kalbėdamas apie amerikiečių militaristus, jis pabrėžė, kad jie paspaudimu mygtuko gali padaryti galą žmonijai. Demonstracija prieš amerikiečių bazes ir buvo priežastis įkalinimo minėtų šešių asmenų.

Jis citavo amerikiečių lyderius. Admirolas Radford pareiškė: "Aš reikalauju visiškos pergalės ant komunistinės sistemos, o ne sulaukymo". Generolas Twining pasakė: "Je ne politikieriai, aš išspręčiau karo klausimą per vieną popietį bombarduodamas Sovietų Rusiją". Generolas Andersonas pasakė, kad jis būtų labai laimingas bombarduoti Rusiją. Girdi, tik duokit jam įsakymą.

Kanada Naudotų Nuklinius Ginklus

EDMONTON. — Kanados vyriausybė, kaip matyti, ruošiasi nukliniam karui.

Kalbėdamas čionai, premjeras Diefenbakeris davė suprasti, kad Kanada naudotų nuklinius ginklus atsitikime karo. Štai dėl ko ir bomarkų bazės yra ruošiamos.

"Jeigu karas kiltų", sakė jis, "mes turime turėti atitinkamus ginklus".

Nelieka jokios abejonės, kad trečiame pasauliniame kare būtų naudojami nukliniai ginklai. Tas reiškia, kad po trečio pasaulinio karo nebūtų kam pasirašyti taiką ir pasidalinti "grobiu". Pranašystės apie pasaulio pabaigą galų gale išsipildytų.

Iš Kanados Gyvenimo

Spaudoje skaitėt, kad išėjo iš Naujos Demokratinės Partijos vienas iš jos veikėjų — Hazen Argue. Jis buvo ne tik naujos partijos veikėjas, bet ir iš seniau likusios CCF atstovų grupės federaliame parlamente lyderis. Laikė steigiamosios NDP konvencijos jis sakė gražias kalbas ir net buvo kandidatas į lyderius. Kodėl jis apsivertė ragožium ir išėjo?

Jei teisybė, ką rašo buržuazinė spauda, tai jis išėjo dėl to, kad naujai partijai dominuojanti unijų lyderių klika. Jis šaukiąs visus socialistus aplieisti NDP. Jeigu čia tikra teisybė, tai sunku jį suprasti, kas jis per žmogus. Kodėl jis nenori bendradarbiauti su unijistais, darbininkais, kuomet jis vadinas savė socialistu? Kokius gi žmones jis nori atstovauti?

Jis taipgi sakęs, kad nėra galimybiu atsteigti senąją CCF partiją. Savo šalininkams patares rasti priešlaikę esančiose partijose. Reiškia, konservatu ar liberalų.

Bloga, kada žmogus, pasivadinęs socialistu, išsigerando darbininkų. Darbininkų, kuriuos visuomet ragino balsuoti už jo socialistus. Matyti jam tik darbininkų balsų reikėjo, bet ne aktyvaus dalyvavimo partijos veikloje.

Atsiranda visokių žmonių. Tikėtis ar ne, vienas Toronto politikierius pasiūlė įvesti gimdymo kontrolę, kad tokiu būdu išvengus didelių išlaidų, apšvietos reikalams.

Supraskit, bus mažiau vaikų, tai nereiks tiek daug mokyklų. O žmonių juk galima gauti iš kitur — jau suaugusių, mokyklų nebereikalaujančių.

Matyti dėl to, kad rinkimai artinasi, liberalų lyderis Lester B. Pearson, kalbėdamas Toronte jaunųjų pramonininkų susirinkime agitavo už kanadišką vėliavą, kurioje nebūtų Union Jack ir būtų skirtinga nuo kitų šalių vėliavų.

Kiek jis nuoširdus šiame klausime, tai visai kitas dalykas.

Jungtinės bažnyčios (United Church) evangelizmo ir socialių reikalų sekretorius Dr. J. R. Mutchmor labai nustebino savo pasekėjus aną dieną pareikšdamas, kad Kanada turį leisti Jungtinėm Valstijom įsisteigti nuklines bazes Kanadoje, jeigu nori gauti iš Jungtinių Valstijų kontraktų ir numušti muitus už Kanados prekes.

Bet jis pats prisipažino, kad vos pusė jo pasekėjų pritaria jo idėjai, o kita pusė

priešinga. Jo bažnyčiai priklauso apie 1,000,000 žmonių.

Kanadoje su 1965 metais turės būti 1,000,000 naujų darbų, sako ekonomijos ministras. Kitaip, Kanados darbo žmonių padėtis bus labai sunki.

Iš dabar esančių darbininkų virš 400,000 yra bedarbiai. Net ir vasaros metu skaičius nenupuola žemiau 300,000. O automacija smarkiai plinta.

Kanadietis

Keturi Spekuliantai Pasmerkti Sušaudymui

VILNIUS, Vasario 10. — Šiandien Lietuvos Aukščiausio Teismo baudžiamųjų bylų teisminė kolegija baigė svarstyti stambių valiutos spekuliantų bylą ir pirmininkaujančio L. Miezenio lūpomis paskelbė tokį nuosprendį: Nusikaltėlių vadeivas **Basia Reznickienė, Aroną Reznicką, Fiodorą Kaminerį ir Michailą Rabinovičių** nubauti aukščiausiaja bausme — sušaudyti.

Laisvės atėmimu nubaudė Maksimą Melamedą 10 metų, Rachmilį Vidrį 8 metus, Zeldą Zismanovič 6 metus, Michailą Kaminerį 4 metus.

Nusikaltėliai buvo padarę valstybės draudžiamų valiutinių sandėrių 13 milijonų rublių sumai (sena valiuta).

Teismo nuosprendis yra galutinis ir neskundžiamas.

A. Vaisvutskas

Nori Susirašinėti

Vienas tautietis iš Lietuvos rašo Liaudies Balsui:

"Jums rašo Jūsų tautietis iš Lietuvos. Aš noriu užmegsti draugiškus santykius su Kanados lietuvių jaunimu. Susirašinėju su Lietuvos jaunimu, su draugais iš Vokietijos, Lenkijos, Estijos, Latvijos ir kt. Aš renku pašto ženklus, atvirukus, kino artistų nuotraukas, dainas. Mėgstu muziką, turizmą, literatūrą, sportą ir t. t.

"Man 22 metai. Mokausi žemės ūkio technikumė IV kurse. Būsimoji specialybė — agronomas...

"Man galima rašyti lietuvių, rusų, vokiečių kalbomis".

Rašyti šiuo adresu: Mečys Pietaris, Lietuvos TSR, Kapusko raj., S. Nėries v. kol.

Centro Komiteto Įsteigtas Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, Ont.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri grąžinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygnas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

LAZDYNŲ PELEDOS RAŠTAI. Pirmas tomas. Jame telpa rašytojos autobiografinių straipsnių ir 22 apsakos bei apsakymai. Knyga 464 puslapių. Knygyne Nr. 26.

LAZDYNŲ PELEDOS RAŠTAI. Antras tomas. Jame telpa 38 apsakos ir apsakymai. Knyga 540 puslapių. Knygyne Nr. 27.

LAZDYNŲ PELEDOS RAŠTAI. Trečias tomas. Jame telpa 15 apsakų, apsakymų. Knyga 490 puslapių. Knygyne Nr. 28.

J. MARCINKEVICIAUS RAŠTAI. Pirmas tomas. Jame telpa romanai "Benjamins Kordušas", "Jis turi mirti" ir "Nemunas patvino". Knyga 660 puslapių. Knygyne Nr. 29.

J. MARCINKEVICIAUS RAŠTAI. Antras tomas. Jame telpa 40 apsakymų bei apsakų. Knyga 612 puslapių. Knygyne Nr. 30.

J. MARCINKEVICIAUS RAŠTAI. Trečias tomas. Knyga 716 puslapių. Knygyne Nr. 31.

ZEMAITES RAŠTAI. Pirmas tomas. Jame telpa keliolika apsakaičių, apsakymėlių ir šeši scenos veikalai. Knyga 540 puslapių. Knygyne Nr. 33.

ZEMAITES RAŠTAI. Antras tomas. Jame telpa 38 apsakos ir apsakymai. Knyga 560 puslapių. Knygyne Nr. 34.

ZEMAITES RAŠTAI. Trečias tomas. Jame telpa 30 apsakaičių. Knyga 518 puslapių. Knygyne Nr. 35.

ZEMAITES RAŠTAI. Ketvirtas tomas. Jame telpa 36 apsakaitės ir rašytojos autobiografija. Knyga 508 puslapių. Knygyne Nr. 36.

ZEMAITES RAŠTAI. Autobiografija. Knyga 126 puslapių. Knygyne Nr. 37 ir 38.

ZEMAITES GYVENIMAS. Parašė J. Butėnas. Knyga 80 puslapių. Knygyne Nr. 39 ir 40.

GARBĖ IS JAUNŲ DIENŲ. Parašė A. Pervencevas. Apysaka iš Tarybų Sąjungoj gyvenimo ir praėjusio karo kovų. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 41 ir 42.

VIENUOLIO RAŠTAI. Pirmas tomas. Jame telpa šešios Kaukazo legendos ir 13 apsakymų. Knyga 388 puslapių. Knygyne Nr. 43.

VIENUOLIO RAŠTAI. Antras tomas. Jame telpa 16 apsakymų ir apsakų. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 44.

VIENUOLIO RAŠTAI. Trečias tomas. Jame telpa romanas "Prieš Dieną". Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 45.

VIENUOLIO RAŠTAI. Ketvirtas tomas. Jame telpa romanas "Kryžkelės". Knyga 356 puslapių. Knygyne Nr. 46.

VIENUOLIO RAŠTAI. Penktas tomas. Jame telpa romanas "Puodžiūnkiemis". Knyga 512 puslapių. Knygyne Nr. 47.

VIENUOLIO RAŠTAI. Šeštas tomas. Jame telpa trys pjesės; trys apsakymai ir iš autoriaus atsiminimų aštuoni aprašymai. Knyga 596 puslapių. Knygyne Nr. 48.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias maistas Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostijimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas, LI. 4-6917

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams. Telefonas EM. 6-4183

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komitetas išleido

Kanados lietuvių Palantos parašytų

Eilėraščių Rinkinį

Minčių Trupiniai

Leidinyje telpa apie 80 eilėraščių, parašytų iš Kanados darbo žmonių bei lietuvių emigrantų gyvenimo. Knygutė 80 puslapių. Kaina 75 centai.

Platintojams, užsisakantiems 5 egzempliorius ar daugiau, skaitome po 50 centų.

Užsakymus prašome slūsti:

K. L. L. D. Centro Komitetas

160 Claremont St.

Toronto 3, Ont., Canada

TARYBŲ LIETUVOJ

JONAVA

Jonava. Kai ištari šį žodį, visada prieš akis iškyla gražus Lietuvos kampelis, kurį taip dosniai apdovanojo ir papuošė pati gamta. Iš visų pusių Jonavą supa lieknomis pušaitėmis išmarginti kalneliai, miesto papėdėje susilieja Neris ir Šventoji, kurios išdidžiai neša savo skaidrius vandenį į Nemuną.

Anksčiau Jonava buvo valsčiaus miestelis. Kelios vilnų karšyklos, kelios baldų dirbtuvės, pradžios mokykla — štai ir viskas, kas kadaise buvo Jonavoje. O antrojo pasaulinio karo metu besitraukiantieji hitleriniai grobikai sugriovė miestą.

Nutilus patraukų gausmū, jonaviečiai ėmėsi atstatomojo darbo. Netrukus buvo pradėtas statyti didžiausias Pabaltėje baldų kombinatas, kuris po kelių metų jau ėmė gaminti įvairius baldus.

1950 metais, kai Jonava tapo rajono centru, buvo sudarytas generalinis miesto statybos planas ir štai šiandien šis planas įgyvendintas.

Skuodo statybos - remonto kontoros statybos F. Raudžio šeimoje netikėtai susirgo mažasis Sigutis. Teko kreiptis į rajono vaikų konsultaciją. Gydytojos Gražinos Gegužienės kruopščiai prižiūrimas, Sigutis netruko pasveikti.

Gydytoja G. Gegužienė tik šiemet baigė Kauno medicinos institutą, tačiau nuo pat pirmų dienų susilaukė daug Skuodo gyventojų padėkų.

Jaunosios gydytojos iniciatyva padidintas vaikų konsultacijos lovų skaičius. Vaikų konsultacijoje yra atskiri kabinetai sveikų ir sergančių vaikų priėmimui, pieno virtuvėje pradėti gaminti visi vaikiški valgiai.

Nuotraukoje: gydytoja G. Gegužienė su mažuoju pacientu Sigučiu.

Dar labiau išsiplėtė baldų kombinatas. Beveik per du kilometrus nusidriekė švietis jo skyriai. Šimtai jonaviečių ėmė dirbti naujose įmonėse. Panaudojant vietinę žaliavą, šiandien čia gaminamos vertingos statybinės medžiagos, pramoniniai gaminiai, vaisių ir daržovių konservai, o taip pat automašinių dalys.

Gražiai dabar atrodo Jonava. Skersai ir išilgai ją išraizgė naujos plačios gatvės. Abipus jų iškilo ištisi dviaukščių gyvenamųjų namų kvartalai. Miesto centre, nuo karo išlikusių šimtamečių medžių paunksmėje, stovi vidurinė mokykla, kurioje mokosi daugiau kaip tūkstantis vaikų. Bet mokosi ne tik jauni. Kiekvieną vakarą dešimtys pagyvenusių, net žilsterėjusių žmonių susirenka į vakarinės vidurinės mokyklos klases.

Buržuaziniams laikais Jonavoje nebuvo nė vieno gydytojo specialisto, o dabar jų dešimtys. Mieste yra poliklinika, ligoninė, gimdymo namai. Gatvėse dažnai galima pamatyti automobilį su užrašu "Pagalba į namus". Pakanka darbininkui paskambinti į polikliniką, ir tuoj į namus atvažiuos gydytojas nemokamai suteikia reikalingą pagalbą.

Nebetenka jonaviečiams nuobodžiauti ilgais žiemos vakarais. Jų paslaugoms Kultūros namai, kino teatras, net trys bibliotekos. Prieš dvidešimt metų Jonavoje tikriausiai nebūtumei sutikęs žmogaus, kuris žinotų, kas tai yra opera, o šiandien nerasi tokio, kuris jos nebūtų klausęs — Kauno ir Vilniaus teatrai dažnai svečiai Jonavoje.

Vyresniosios kartos žmonės dar gerai prisimena tuos laikus, kai jie arkliais važiuodavo į Kauną. Dabar ši kadaise varginusi kelionė užtrunka tik pusvalandį. Kas dešimt minučių į Kauną ištiesa dieną važiuoja autobusai. Be daugybės traukinių, kurie pro Jonavą vyksta įvairiomis kryptimis, iš čia autobusais galima pasiekti Vilnių, Panevėžį ir kitus Lietuvos miestus.

Po kelerių metų Jonava dar labiau išaugs, pagražės ir taps žymiu Lietuvos pramoniniu centru. Jau baigiami paruošiamieji darbai didžiulio azotinių trąšų fabriko statybai. 1965 metais šis fabrikas jau duos pirmąją produkciją žemės ūkiui. Neseniai geležinkelio stotyje gauta pirmoji dujo-

Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto teatrinės studijos nariai parodė vilniečiams šimtąjį spektaklį — čekų dramaturgo V. Blažeko pjesę "Viskas per vieną vakarą".

Per šešis saviveiklinio darbo metus universiteto studentai pastatė cilę stambių

sceninių veikalų — A. Korneičiuko "Platoną Krečetą", B. Gorbato "Tėvų jaunystė", A. Sebastijanovo "Bevardė žvaigždė", — aplankė daugelį respublikos rajonų.

Nuotraukoje: scena iš spektaklio "Viskas per vieną vakarą".

Kaip Šiandien Atrodo Žasliai

KAISIADORYS. — Tarpautiniai laišakai Žaslių vidurinėje mokykloje ne naujiena. Draugų laišakai iš Čekoslovakijos, Bulgarijos, Lenkijos ir kitų šalių praturtino mokyklos internacionalinį kampelį. Tačiau šį kartą laiškas visus nustebino. Ant voko buvo užrašyta: "Žaslių mokyklos mokytojai".

Kam atiduoti laišką? Juk vidurinėje mokykloje dirba net 32 mokytojai!

Viskas paaiškėjo atidarius voką. Rašė Jonas Urbonas, dar prieš pirmąjį pasaulinį karą išvykęs iš Lietuvos ir dabar gyvenantis Jungtinėse Amerikos Valstijose. Jis prisimena senąją medinę mokyklą prie ežero kranto ir, galvodamas, jog ir dabar čia tėra tik viena mokytoja, klausia jos, kaip šiandien atrodo Žasliai.

Vidurinės mokyklos mokytojai parašė atsakymą emigrantui. Jie papasakojo, jog Tarybų valdžios metais Žasliai pasikeitė neatpažįstamai. Čia veikia vidurinė mokykla, kuri jau išleido daugiau kaip 200 abiturientų. Mokykloje yra fizikos, chemijos kabinetai, metalo ir medžio apdirbimo dirbtuvės, kino stacionaras, kelių tūkstančių tomų biblioteka. Prie mokyklos veikia internatas. Jame gyvena 50 moksleivių, kuriuos pinai išlaiko valstybė.

Parašė mokytojai ir apie naują apylinkės ligoninę,

tiesio vamzdžių siunta. Nebetoli ta diena, kai gamtinės dujos atkeliaus į Jonavą.

Gera gyventi mieste, esančiame Neris ir Šventosios santakoje.

R. Kemeržūnas

kultūros namus, "Spartuolio" žemės ūkio mašinų fabriką, apie tai, kad į kiekvieno Černiachovskio vardo kolūkio kolūkiečio namus atėjo elektra.

Dar šviesesnes ateities perspektyvas nubrėžė žasliečiams naujoji TSKP Programą. Apie šias perspektyvas mokytojai taip pat papasakojo Jonui Urbonui.

O laiško gale parašė: "Už viską mes dėkingi tarybinei santvarkai, Komunistų partijai".

Kolūkio Dailininkas

KRETINGA. — "Tarybų šalies" kolūkio klube vyko V. Miliūno komedijos "Kad ją kur tą meilę" premjera. Pjesę pastatė kolūkio savi-veiklos ratelis, o dekoracijas padarė artelės buhalteris Kurtas Skroblys. K. Skroblys užsirekomendavo ir kaip gabus dekoratorius. Jis skolingai apipavidalino klubą, mokyklą.

Piešti Kurtas pradėjo dar besimokydamas mokykloje. Tarnaudamas Tarybinėj Armijoj, Kurtas susidraugavo su garnizono klubo dailininku, baigusiu taikomosios dailės mokyklą. Jis paragino Kurtą tapyti aliejiniais dažais, buvo pirmuoju jo mokytoju.

Dabar pamėgtam užsiėmimui Skroblys skiria savo laisvalaikį. Jis tapo iš natūros, studijuoja žymiųjų tapybos meistrų reprodukcijas. K. Skrobliui ypač patinka rusų dailininkų Šiškino ir Levitano kūriniai.

Daugelio kolūkiečių butus puošia jaunojo liaudies menininko paveiksiai.

Lietuvių Literatūrinės Kalbos Komisijoje

VILNIUS. — Lietuvių literatūrinės kalbos terminologijos, rašybos, sintaksės bei kitiems dalykams spaudoje ir neperiodiniuose leidiniuose suvienodinti bei operatyviai spęsti praktikoje kylančius sudėtingesnius kalbos ir rašybos klausimus Lietuvos TSR Mokslų akademijos prezidentas prieš kurį laiką sudarė Lietuvių kalbos komisiją, pakviečiant į ją ir kitų mokslo įstaigų bei žinybų darbuotojus. Komisija patvirtinta šios sudėties: J. Žiugžda (komisijos pirmininkas), G. Zimanas (pirmininko pavaduotojas), K. Ambrasas, T. Butkus, J. Janutis, J. Kabelka, J. Macevičius, V. Niunka, J. Palionis, D. Roda, R. Šarmaitis, K. Ulvydas, A. Venclova. Komisijos mokslinių sekretoriumi paskirtas V. Ambrasas.

Šiomis dienomis įvykusiame Lietuvių kalbos komisijos posėdyje pradėtas svarstyti nelietuviškų tikrinių vardų rašymas.

Priimtame darbo plane šių metų pirmoje pusėje numatoma svarstyti kai kuriuos laikraščių kalbos, atskirų žodžių rašybos bei vartojimo ir kitus klausimus.

Lietuvių kalbos komisija numato periodiškai skelbti komisijos rekomendacijas kalbos klausimais.

Liaudies Teatro Studija

SVENCIONYS. — Prie liaudies teatro įsteigta dviejų metų teatrinė studija. Joje mokosi dvidešimt meno saviveiklos mėgėjų. Jų tarpe — rajono kooperatyvų sąjungos revizorė A. Grajauskaitė, gydytoja N. Stanevičiūtė, ketaus liejinių gamyklos meistras A. Prichodka, tos pačios įmonės darbininkas V. Lazarevas.

Studija įgalins papildyti liaudies teatro kolektyvą naujais talentais.

100,000 Rublių Ekonomijos

VILNIUS. — Vienaame statomų gyvenamųjų namų panaudojami palengvintos konstrukcijos langų blokai, kuriuos sukūrė Statybos ministerijos medžio apdirbimo kombinato inžinierius B. Segalis. Nauji langai pagerins butų vėdinimą ir atpigins statybą.

Bloke panaudojami standartiniai stiklai, kas atpalaiduoja įmonę nuo stiklo piamtymo. Ši naujovė duos kombinatui apie 100 tūkstančių rublių metinės ekonomijos.

Artimiausiu metu bus pradėta serijinė naujos produkcijos gamyba.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Numirė Povilas Gurklys, 55 metų amžiaus. Buvo draugiško būdo, mokėjo sugyventi su įvairių įsitikinimų žmonėmis, skaitė ir rėmė Liaudies Balsą ir kitokią progresyvią spaudą.

Paliko liūdėsyje žmoną, sūnus ir du broliai Montreale, trys sesutės ir du broliai Tarybų Lietuvoje.

Kilęs iš Šarškių kaimo, Subačiaus vals., Panevėžio aps. Kanadon atvyko po pirmo pasaulinio karo.

Serga: Verutė Knistautienė, Ville St. Laurent ligoninė; Onutė Adakauskienė, namuose; buvusi verdunietė J. Amrazevičienė, Royal Victoria ligoninė.

Nuo savęs linkiu ligonėms greitai pasveikti.

Nancy Therrien (Grebliauskaitė) išvažiavo į Kaliforniją pas sesutę Nele, kuri aplankė garnys ir atnešė sveiką gražų sūnelį. Petras Bizokas išvyko į Floridą pas savo kūmus Frenkį ir Antosę Armonaičius.

Elenutė Tamašiūnienė ir Stasytė Zuperkienė išvyko į Floridą pasikaitinti ant saulės ir pasimaudyti šiltuose vandenyse.

Julytė Leleckienė ir artimi draugai suruošė staigmeną Steponui ir Kaziunei Repšiam ryšium su 40 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvėmis.

1961 metais montrealiečiai sunaudojo 188,263,400 kvortų pieno.

Montrealo sveikatos departamentas prižiūri 4,200 pie-no farmų, iš kurių praėjusiais metais 245 farmom buvo uždrausta vežti pieną į Montrealą pardavimui, kadangi nešvariai užlaikė karves.

Mieste rasta pas pardavėjus bei sandėliuose 158,792 svarai mėsos, 150,808 svarai žuvies ir daug kitų produktų netinkamų ir net pavojingų žmonėms valgyti. Už tai 85 asmenys nubausti piniginiiais ir kalėjimu.

1961 metais Montreale mirė 9,952 žmonės, 436 daugiau, negu metai atgal. Širdies priepuoliu mirė 3,954, vėžio ligomis 2,014, džiova 80. Likusieji dėl senatvės ir kitų ligų.

B. K.
Taikos šalininkės maršus į sostinę

Kovo 7 d. šios kolonijos šalininkų delegacija, kartu su kitomis Kanados moterų

delegatėmis, įvyks į Ottawą matyti premjerą Diefenbakerį, reikalaujamos, kad Kanados vyriausybė uždraustų amerikiečiams skraidymą su H bombomis virš Kanados ir stovėtų už išlaikymą taikos pasaulyje.

Kadangi taikos išlaikymas pasaulyje liečia ir lietuves moteris (kartu ir viso pasaulio žmones), tai nuo šio kilnaus žygio neturėtų atsilikti ir šios kolonijos lietuves moterys. Parodykime, kad ir mes kaip ir kitų tautų moterys, trokštame taikos. Todėl kuriai tik sąlygos leidžia, dalyvausime šiame maršute.

Traukinys į Ottawą išvyks 10.00 val. ryto iš Windsor stoties. Kelionė į abu galus kainuos \$4.20.

Iki pasimatymo!

Kviečia į taikos vakarą

Atžymėjimui tarptautinės Moterų Dienos — Kovo Aštuntosios, šios kolonijos moterys, taikos ir pažangos šalininkės, ruošiasi apvaikščioti šią dieną su taikos obalsiu ir apvaikščiojimo vakarą užvardino — "Taikos Vakarų". Bus kalbėtojos (anglų ir francūzų kalbomis), kurios nušvies "Moterų Dienos" reikšmę ir kalbės taikos išlaikymo klausimu. Bus meninė programa, kurią atliks kelių tautų menininkai, taipgi draugiškas pasikalbėjimas prie kavutės su įvairiais užkandžiais.

Šis Taikos Vakarą įvyks 10 d. kovo, 8 v. v., Berkeley Hotelvy — 1188 Sherbrook St W. Įžanga \$1.50.

Į šį Taikos Vakarą rengėjos kviečia skaitlingai atsilankyti ne tik moteris, bet kartu ir vyrus. Tikiu, kad į šį užkvietimą ir lietuviai skaitlingai atsilieps, ypatin-gai moterys nepamirškite dalyvauti.

Paminėjo vedybinę sukaktį

Miko ir Mikasės Mackevičių dukrelė suruošė savo tėveliams vedybinę 25 metų sukaktį, kurioje dalyvavo giminės ir artimiausi jubiliantų draugai.

Ištiko paralyžius

Juožą Valinčių, kuris jau ir taip keli metai kai negaluoja, šiomis dienomis ištiko paralyžius. Ambulansu

nuvežtas į Verduno Generalinę ligoninę. Jo žmona irgi prastoje sveikatos padėtyje. Linkiu abiem greitai pasveikti.

Sveikieji nepamirškite sergančiųjų

Pastaruoju laiku daugelį mūsų tautiečių kamuoja nesveikata. Vienus liga greičiau palieka, kitus iškankina keletą mėnesių, ar net metus laiko. Ypatin-gai ilgus ligonius sveikieji turėtų dažniau aplankyti, paguosti. Šiuo tarpu, kiek man žinoma, tai jau seniai serga ir pasveikimui dar nesimato galo, tai Alice Juškienė ir M. Tamašauskienė. Gal ir daugiau yra ilgai sergančių, bet neteko girdėti. Visiems sergantiems, o ypatin-gai virš minėtoms ligonėms, linkiu greitai pasveikti.

Taiką Mylinti

Iš Metinio Klubo Susirinkimo

Montreal. — D.L.K. Vytauto Klubo šerininų metinis susirinkimas įvyko vasario 18 d. Šiame susirinkime, šale eilinių einamųjų reikalų, buvo padaryta peržvalga iš pereinamųjų metų veiklos. Pirmiausiai, žinoma, atidarant susirinkimą, trumpą pranešimą padarė Klubo prezidentas J. Džiaugys. Padedkojėš šerinininkams už kooperaciją ir taikų tarp narių sugyvenimą, jis pažymėjo, kad perei-metį Klubui, ypatin-gai biznio atžvilgiu, buvo labai geri. Ką vėliau kitų pareigūnų raportai patvirtino.

Du raportai ypatin-gai verti dėmesio. Vienas, tai ėjusio ir savo pareigas baigusio šerinininkų sekretoriaus M. Gu-do raportas, iš kurio paaiškėjo, kad Klubas pereinamais metais pardavęs 125 šėrus. Šiuo metu Klubas turi 386 šerinininkus su 1319 šėru. Skaitant šėro vertę po \$25, jų kapitalas siekia \$32,975.

Antras svarbus raportas buvo, tai finansinės anyskaitos sekretoriaus K. Gudžiūno, kuris raportavo, kad pereinamais metais Klubo finansinė anyvarta siekė apie \$125,000. Žinoma, nemažai buvo ir išlaidų. Nežiūrint to, kad šerinininkai išsidalino dividendų virš \$8,000, visvien išdas

paaugo arti \$18,000. Ir su pabaiga pereinamųjų metų Klubas turėjo gryno kapitalo \$57,800.

Čia kartu tenka pažymėti, kad ir šiais metais, direktoriams ir valdybai pasiūlius ir susirinkimui užtvirtinus, nutarta vėl pasidalyti dividendų po \$7.50 už šėrą.

Šiame metiniame susirinkime taipgi nemažai laiko buvo paskirta apkalbėjimui Klubo plėtimo, naujo namo statymo ir pan. Nors daug ir plačiai buvo diskutuota, bet jokios aiškios išvados ir šiuo metu neprieita. Atrodo, kad tie bus teisingiausi, kurie siūlė, kad būtų specialiai tam sušauktas šerinininkų susirinkimas, dalykas aptartas, ir šerinininkų balsų daugumas padarytas galutinas sprendimas.

Iš Vakarų Vokietijos

Nors nesu žurnalistas, bet mėginasi parašyti Liaudies Balso skaitytojams iš Vakarų Vokietijos, gal rasite ką nors įdomaus. Gal nebus pro šalį šį tą žinoti ir apie mus.

Pas mus bedarbių nėra. Daug jaunimo kariuomenėj. Didelė dalis dirba prie apsiginklavimo, raketų bazių statybos. Vakarų Vokietijoje budvojama labai daug aerodromų, povandeninių laivų. Išrodo, kad ko neatliko fiureris, tai norima atlikti dabar. Jo nebaigtus darbus nori užbaigti naujas fiureris — Adenaueras.

Aš prisimenu, kada gyvenau Kanadoje, fabrikantų dilapiai rašydavo, kiek bilijonų Vakarų Vokietijai duodama. Ir šiandien tenka tą pat skaityt. Bet čia niekas jų nemato, išskyrus keletą multimilijonierių.

Gal jums išrodo, kad pas mus Adomo rojus. Ne. Taip nėra. Pavyzdžiui, paskutiniu laiku aš buvau ligoninėje apie 3 mėnesius. Jei ligonis neturi apetito, nesuvalgo jam skirtos maisto, jis siunčia namiškiams. Skerdyklose šeštadieniais parduoda truputį nupigintai tų gyvulių, kurie buvo apsiregę arba šiaip sužaloti, bet dar tinka darbininkams valgyti, tai darbininkai — moterys iš ryto apie 6 valandą jau stovi eilė.

Taip pat arkliesos parduotuvėse pirkėjų netrūksta. Man užklausus kaimyną, kodėl jis perka tą mėsą, jis atsakė, kad geresnį šmotuką suvalgo Bonnos ponai. Daug geros mėsos suvalgo "laisvintojai" (supraskit, anglų ir amerikiečių kariuomenė).

Vakarų Vokietija yra apgailėtina šalis. Žmonės negali pabusti iš letargo. Militaristai išnaudoja, kaip jiems geriau patinka.

M. Preikšas

DOVANU SIUNTINIAI I TARYBŲ SAJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service
1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždaugalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO. 8-6679
VERDUN, QUE.

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus. Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.

Telefonas OR. 4-7578

Kardinolas ieško Dangaus

Iš tiesų, sunkūs laikai atėjo griežtiesiems katalikų tikybos sargams. Nebegalima laisvai iš lėto deginti gyvų netikėlių bei raganų, kaip "geraisiais" viduramžiais. Nebegalima laisvai už nosies sukalioti pasaulio žmonių apie save ir sudaryti jiems įspūdį, kad tai ne jie, o žvaigždės sukasi aplink visatos centrą — žemę. Pagaliau nebegalima laisvai pasakoti biblinių ir naujesnių laikų pasakų, nesulaukus tuo pat metu nemalonių klausimų, kuriuos nėra jokio logiško atsakymo.

Zemiau aprašomas vienas pavyzdys aiškiai rodo, į kokią keblią padėtį patenka katalikų hierarchija dėl savo barzdotų legendų.

Pastaruoju metu užsienio spauda paskelbė, kad netrukus Jungtinių Valstijų San Francisko miesto civilinis teismas pradeda nagrinėti iš pirmo pžiūrio keistą bylą, kurią iškėlė vienas amerikietis katalikų bažnyčiai. Iš atsakovo reikalaujama pateikti autentiškus dokumentus su neginčijamais įrodymais, kad, pirma, iš tikrųjų egzistuoja tokios vietovės kaip rojus, pragaras bei skaistykla, ir antra, nurodyti tiksliai šių visiems suprantamų pavadinimų geografinę padėtį.

Tačiau skaitytojai tegul negalvoja, jog šie duomenys reikalingi eiliniam amerikiečiui, kad jis, žinodamas adresą, be jokių ypatingų nuopelnų galėtų išvengti žemiškojo pragaro ir patekti tiesiog į dangiškąjį rojų. Nieko panašaus! Pateikto kaltinimo esmė rišasi žymiai daugiau su nuodėmingąja žeme ir jos kasdieniniais reikalais, negu su teoretine teologija, nes teisme keliamas grynai praktiškas, ginčijamo turto įpėdinystės klausimas. Ieškovo interesus gina žymus amerikiečių advokatas Vincentas Helinas, anksčiau per rinkimus į Jungtinių Valstijų prezidento postą buvęs kandidatu nuo "Progressyvosios partijos".

Štai faktai. 1961 metų birželio mėnesį San Francisko mieste mirė tenykštės teisminės kolegijos patarėjas Deividas Saplis, kuris paliko apie 200,000 dolerių vertės turta. Visą savo palikimą velionis paskyrė įvairioms katalikiškoms organizacijoms. Nė vieno cento Saplis nepaliko žmonai bei vaikams, kurie, kaip žinoma, yra teisėti mirusiojo įpėdiniai.

Aplinkinių žmonių tvirtinimų, paskutiniaisiais savo gyvenimo mėnesiais velionis rodė ryškius ir neabejotinus didžiulės, nepateisinamos baimės požymius. Šitokia

baimė buvo glaudžiai susijusi su katalikų dvasininkų veikla.

Neginčijamai nustatyta, kad, būdami artimuose santykiuose su Sapliu, šie katalikų dvasininkai savo nuolatinėmis kalbomis bei pamokslais apie būsimojo pomirtinio gyvenimo pobūdį sugebėjo velionį nepaprastai išgąsdinti. Būdamas tokio nenormalaus psichinio stovio, ligonis ir parašė testamentą, atiduodamas apčiuopiamus šio pasaulio turtus už abejotiną ano pasaulio laimę.

Dabar advokatas Helinas reikalauja iš aukštųjų katalikų šulų įrodyti rojus, pragaro ir skaistyklos materialinį buvimą. Jeigu tatai bus "įrodyta", tai velionies artimieji galės būti nors tiek ramūs, kad jų velionis laiku suspėjo už dolerius nusipirkti rojus kempelį. Bet jeigu, kaip sako ieškovas, "reikalaujantieji įrodymai

nebus pateikti arba jie bus pateikti neapibrėžtai, netiksli forma, kas duos pagrindą iškilti rimtoms abejonoms, tai ieškovas bus priverstas susidaryti nuomonę, kad San Francisko miesto teisminės kolegijos patarėjas Deividas Saplis buvo neteisingos informacijos auka ir todėl parašė tokį testamentą, kokio jis be šios apgavystės nebūtų parašęs".

Kaip matyti, Amerikos katalikų bažnyčiai užduotas sunkus galvosūkis: arba atsisakyti jau beveik "uždirbtų" dolerių, arba psichiškai sveikiems žmonėms įrodyti, kad yra tai, ko nėra.

Ateitis parodys, kaip amerikiečių katalikų galva — kardinolas Spelmanas — išspręs šį neeilinį uždavinį.

Užsienio spauda neseniai atžymėjo Vatikano valstybės sekretoriaus Kardinolo Čikonjano lankymąsi Junatėnėse Valstijose. Ar nereikėtų šią kelionę vertinti kaip dviasišią pagalbą bėdon patekusiam bendraminčiui?

V. Povilaitis
("Švyturys")

Banginių Medžioklė

Šiuo metu pagrindinis banginių medžioklės rajonas yra Antarktikos vandenys. Čia sumedžiojama 80 procentų visų per metus sumedžiojamų banginių. Antarktikos klimatas atšiauriausias mūsų žemėje — be atvangos pučia šalti vėjai, dažni krituliai, daug ledkalnių. Kiekvieną kartą plaukdamas į medžioklės rajonus, tarp 40 ir 50 laipsnių pietų pločio, laivai kerta vadinamas "kaiščiančiasias" 40-ąsias platumas. Jose beveik visuomet siaučia audros.

Nebodami visų šitų sunkumų, jau 15 metų Antarktikos vandenyse dirba tarybiniai jūreiviai — banginių medžiotojai. Tai "Slavos" ir "Tarybinės Ukrainos" flotilės.

Flotilės flagmanas "Tarybinė Ukraina" — bene labiausiai mechanizuotas, moderniausia technika ir geriausiais navigaciniais įrengimais aprūpintas tokios paskirties laivas mūsų plane-toje. 40 tūkstančių tonų talpos, jis savo aukščiui prilygsta 10 aukštų namui. Tai iš-tisas fabrikas - kombinatas.

Šio laivo konstrukcija ir visa jo architektūra labai skiriasi nuo kitų laivų. Priekinėje laivo dalyje įrengtas šaldytuvas, kuriame per parą galima užšaldyti 100 tonų mėsos, ir 1,800 tonų talpos sandėlis - šaldytuvas. Vidurinę laivo dalį užima "taukų fabrikas". Ten pat įrengti milžiniški bunkeriai, kurie gali sutalpinti tūkstančius tonų išlydytų riebalų. Be viso šito, laivas turi aikštę-

lę malūnsparniams.

Laivų medžiotojų į bazę pristatyti banginiai pro tam tikrą angą galingais keltuvais pakeliami ant denio, kur jie jau pradeda apdoroti. Kokio pajėgumo turi būti keltuvai, galima įsivaizduoti jau vien iš to, kad vieno mėlynojo banginio svoris kartais siekia 150 tonų.

Antarktikoje daugiausia medžiojami mėlynieji, silkiniai banginiai ir kašalotai. Tai patys didžiausi jūrų gyventojai. Štai, pavyzdžiui, kai kurie duomenys apie vidutinį mėlynąjį banginį. Milžino liežuvis sveria 3 tonas, širdis 700 kilogramų, skrandyje telpa 3,000 l maisto, o plaučiai vienu įkvėpimu įtraukia daugiau kaip 14,000 l oro. Vidutiniškai iš vieno tokio banginio prilydoma 20-25 tonai tankų, nors pasitaiko ir tokių egzempliorių, kurie duoda iki 50 tonų.

Mėlynojo banginio mažylis, maitindamasis motinos pienu, pirmųjų 7 mėnesių laikotarpyje kiekvieną dieną priauga po 100 kilogramų svorio ir 8 mėnesių amžiaus jau siekia 16 metrų ilgio. Mokslininkai apskaičiavo, jog tokiam sparčiam vystymuisi "banginukas" kiekvieną dieną turi gauti ne mažiau kaip 500,000 kalorijų. Tuo tarpu žmogui per dieną užtenka 3,500-4,000 kalorijų.

Svarbiausią vietą banginių pramonėje užima kašalotai. Nuo kitų banginių jie skiriasi tuo, kad turi dantis ir min-

ROCHESTER, N. Y.

Vasario 14 dieną, 1962 m., mirus

Emilijai Manelienei

Reiškiame didžiausią užuojautą liūdėsio valandose jos mylimam vyrui Frenk Maneliui, sūnui, marčiai ir anūkėm Maneliams; broliui, brolienei Polskams, visiems giminėms ir draugams linkime didžiausios ištvermės pergyventi šį širdies skausmą.

J. H. Stančikai	J. O. Vilimačiai
J. O. Polskiai	J. D. Valtai
G. N. Švedai	Ad. Sereika
Wm. R. Černauskai	G. Mockevičius
F. O. Griciai	V. Bulienė
A. Usevičienė	P. M. Žirguliai
K. Žemaitienė	J. Milleriai
J. M. Zemačiai	M. Vaidila
J. V. Greibai	H. Velikienė
P. E. Čereškai	P. Valiuliai
F. J. Kantenai	J. E. Shopiai
S. Gendrenas	R. Barauskas
A. Gužauskienė	G. Daukas
P. O. Malinauskai	A. L. Bekešiai
V. O. Bačiuliai	J. Pabianskas
J. Zinkus	

ta ne planktonu, o tambiais moliuskais — kalmarais, aštuonkojais ir kt. Būdami labai stiprūs, kašalotai lengvai įveikia galingus kalmarus. Paprastai kašalotai savo grobį sukramto, bet yra atvejų, kai praryja jį ir visą, ir tada blogo virškinimo re-

zultate skrandyje pasigami na ambra, kuri naudojama kvėpalų gamyboje kaip fik-satorius ir yra labai brangi. Labai vertingos yra kašalotų kepenys. Viename kepenų taukų grame yra 416,000 vienetų vitamino A.

Alg. Polianinas

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTO: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

L. BAKUTIS

Per Liepsnojančią Žemę

(Tąsa)

Klausimas buvo staigus ir netikėtas. Mes kaip tyčia nežinojome nė vienos šių apylinkių buožės pavardės.

— Nebetarnauju. Argi buože reikalingas darbininkas be rankos? — vengdamas tiesioginio atsakymo, ėmiau gudrauti.

Vaikino būta labai šnekaus. Jis daug mus klausinėjo, o apie save beveik nieko nepasakė.

— Man jis visai nepatiko. — tarė Goštautas, kai gerokai nutolome nuo nepažįstamojo. — Jis daug nori žinoti ir kalba lyg su ironija.

— Tū, Petrai, blogai nusiteikęs, todėl ir žmonės tau atrodo blogi. Mano nuomone, šis vyrukas visai nieko.

Kurį laiką ėjome tylėdami.

— O jei taip mužu pasinaudotume Ilgarūbiene pasišūlymu? — staiga prisiminęs kreipiausi į Goštautą. — Geresnės progos, tur būt, taip greitai nepasitaikys. Bikūnai nuo čia turėtų būti visai netoli.

— Na ir šaunuolis tu. — vėl nudžiugo Petras. — Mane nuo tos prakeiktos drėgmės reumatas ima suksti.

Iki Bikūnų buvo apie pora kilometrų. Susiradome Ilgarūbiene nurodytą sodybą, tačiau į pirkimą nutarėm neiti. Įskūrėme dirtyje, kuri stovėjo puošniau nuo gyvenamojo namo, pamiškėje. Kadangi buvo šeštadienis, tikėjomės, kad žmonėms išsimaudžius, pirties niekam neprireiks ir mes galėsime ramiai "pasisvečiuoti", dienos metu istisime apylinkę, o tuomet bus galima ir į gryčią užsukti.

Didžiausiam mūsų nusteblimui, pirtį radome dar gerokai šiltą. Nebuvo visiškai atvėsusi ir krosnis. Sukrovę šlapius drabužius ant krosnies akmenų, puikiai įsitaisė, mėginome pakaitomis nusnūsti, tačiau šiuo malonumu pasinaudoti mums neleido įsidrąsinusios blusos, kurių pirtelėje netrūko.

— Ir išgalvok, pone dieve, žmogui tokį kenkėją, — širido Petras, trankydamas plaštaka įvairias kūno dalis.

— Atsargiau, Petrai, dar sužeisi kokią vargšėlę, — juokėsi aš.

Nors "kenkėjai" negailestingai kamavo mus visą naktį, bet mes nenusiminėme. Rūbai iki aušros buvo susitelę, sušilome, truputiukai snustelėjome.

Aušo. Pro mažytį pirties langelį pradėjo šviesti. Aš dar tebesnūduriavau, tik

staiga Petras mane pažadino.

Iš sodybos pirties link artėjo du žmonės.

Nieko nelaukdami, skubiai pakilome. Išsmukti iš pirties nepastebėti jau nebegalėjome, nes durys lyg tyčia buvo nuo sodybos pusės ir ateinantieji mus būtų pamatę.

— Pamėginkime užsikarti ant pirties lubų, — pasiūlė Goštautas.

Delsti nebuvo kada. Katės vikrumu Petras bematant atsidadūrė viršuje, tik man ši "gimnastika" sekėsi sunkiai, nes trukdė sulaužytoji ranka. Pagaliau, po didelių pastangų, Goštautui pasisekė užtempti ir mane.

Pasiruošėme, jei reikės, tinkamai sutikti nepažįstamuosius.

Netrukus sugirgždėjo atidaromos pirties durys, kažkas subildėjo. Sulaukę kvapą, tylėjome ir pro lubų plyšius stebėjome įeinančiuosius.

Atvertų durų šviesoje pamatėme tą patį jaunuolį, kurį buvome šianakt sutikę. Pro duris jis įžengė pirmasis. Paskui jį ėjo kitas žmogus. Staiga iš nusteblimo vos nesurikau: pirties priangyje, laikydamas dešinę ranką kišenėje, stovėjo Jonas Ilgarūbis. Sulysęs, išbalęs, apaugęs barzda, sunkiai bepažįstamas, bet tai jis, ne kas kitas.

— Jonai, — nebesusivaldęs riktėliau ir pasilenkiau nuo pirties lubų, kad Ilgarūbis iš karto mane pažintų.

Išgąsdintas mano balso, vaikas krūptelėjo ir šoko žingsnį į šoną. Ilgarūbis taip pat atsitraukė prie durų, jo rankose pasirodė pistoletas.

— Gražiai sutinki draugus, — dar šūktelėjau ir pradėjau leisti žemyn.

— Lionginas... — kažkaip pernelyg tyliai sušnabzdėjo Jonas, ir mes apsikabinome. — Matyt, jūsiškių čia visa įgula susirinkusi. — juokėsi Ilgarūbis, pamatęs nuo aukšto nusileidžiantį Petrą.

— Čia mūsų daug, visas dvejetas, — nusijuokiau ir aš.

Vaikas tuo tarpu stovėjo išpūtęs akis, nieko nesuprasdamas.

Supažindinau Joną su Petru.

— O šį vaikina, — parodžiau į Ilgarūbio draugą, — mes pažįstame. Jis šianakt mus kaip reikiant patardė.

Pasirodo, tai ir buvo Ilgarūbiene minėtasis Banys Jukna.

Trumpai apsakėme savo

kelionės nuotykius. Daug naujienų papasakojo Ilgarūbis. Iš jo sužinojome, kad Zarasus taip pat atvykusi nemaža grupė mūsiškių, kurie iešką ryšių su kitais partizanų būriais.

— Audra ir lietus išėjo mum į naudą, — juokėsi Petras, kai, išsiskyrę su Ilgarūbiu, vėl leidomės į kelionę.

Nutarėme į Rokiškį vykti ne pro Antazavę, o pro Aleksandravėlę. Kelias nors tolimesnis, bet žymiai saugesnis.

Balta dulkių juosta nuvingiavo tas pats vieškelis, kuriuo pirmosiomis karo dienomis skaudančia širdimi apleidau tėviškę. O dabar vėl jaučiu po savo kojomis numylėtą Lietuvos žemę, jos kiekvienas krūmas, kiekviena pievų smilga saugo mane nuo klastingo priešo akių. Gera gimtoji žemė savo vaikams, rūsti — įsibrovėliams.

— Puiki vieta, tiesa? — tariu savo draugui. — Prikljuosime čia atsišaukimą.

Baigėsi Pupeikių kaimo vienišiam. Vidurnaktį priartėjome prie Aleksandravėlės. Praėję miestelį ir pabėrę tai vienur, tai kitur atsišaukimų, spaudėme Rokiškio link. Auštant perėję geležinkelį, pasiekėm Millūnus. Apstojome netoli šio kaimo esančiame miške. Dienos metu gerai išvalę apylinkę, pagaliau susiradome ieškomo valstiečio sodybą.

Buvo pavakarys. Valstietis su žmona krovė į kupektas žirnius. Tiesiai per lauką prisitartinome prie jų, atidžiai peržvelgėme valstietį. Atrodė, tartum būtų tas pats.

— Padėk, dieve, — pirmasis prabilo Goštautas.

— Jei pats nedirbsi, ir dievas nepadės, — visai nedraugiškai atkirto valstietis.

— Ar nematėte tamtos kartais juodo paklydusio arklio? — paklausiau aš.

Valstietis turėjo suprasti: "Ar nebuvo čia partizanai?"

Jei būtų, jis turėjo atsakyti: "Taip, mačiau, aną dieną panašus arklys vaikiojosi kaimyno lauke". Jis taip pat turėjo paaiškinti, kad arklys buvęs ne juodas, o laukas.

Jeį viskas tvarkoje šis žmogus turėjo mus pakviesti patilsėti ir, girdint šeimos nariams, paklausti: "Ar tik ne nuo Aleksandravėlės būsite?" Mes turėjome patvirtinti.

Deja, valstietis į mano klausimą nieko sutarto neatsakė. Peržvelgęs mus nuo galvos iki kojų, jis po trumpo tylos prabilo lėtai aukštaičių tarpe:

— Nekakias kumelas aš nemačiau. O gal kur nors prabėga, bet galgi ant vuo degas galą parašyta, kad ana paklydus.

— Tai dovanokit, kad su-trukdėme. Sudie, — skubiai

atsisveikinome ir pasukome į vieškelį, miško link.

— Nebuvo, — liūdnai tarė Goštautas.

— Taip, valstietis jokio supratimo neturi apie slap-tažodį, — pridūriau aš.

Palaukę, kol sutems, pasukome į gretimą sodybą. Priemenėje mus pasitiko labai maloni šeimininkė.

Paprašėme atsigeriti.

— Užeikite, berniukai, už-eikite, — pakvietė mus moteris į pirkimą. — Kurgi ke-liaujate?

— Norėjo išvežti į Vokie-tiją. Buvo jau ir pačiupe. Pabėgome, — gana įtikina-mai pasakojau aš.

— Nabagėliai jūs... — susigraudino moteriškė. — Ir mano sūnelį nelabieji iš-va-rė į tą prakeiktą Germa-niją, gal jau ir nebepamty-siu gyvo... — moteris nu-braukė ištryškusią ašarą. — Jis irgi jūsų metų buvo...

— Ar seniai išvežė? — pasiteiravom, norėdami dau-giau pasikalbėti.

— Bus jau dvi savaitės. Nickam nieko blogo jis ne-padarė. — tęsė šeimininkė. Komšomolcas, sako, buvai, tau ne vieta čia sėdėti... Iš-sive-dė. Iki šios dienos nieko apie jį nežinau. Žmonės kal-ba, kad visus surinkę ir iš-vežė Saksonijon.

Raminom moteriškę, kaip bešmanydami.

O ji vietoje vandens atne-šė ką tik pamelžto pieno ir duonos su medum.

Išsikalbėjom daugiau. Šei-mininkė papasakojo, kad ap-linkiniai jos kaimynai esą geri žmonės, o mūsų šian-dien šnekintąjį valstietį bal-taraiščiai net po kalėjimus tampe, bet jis žmogus esąs ramus, į politiką nesikišąs, tai vėl paleidė.

Sužinoję, kas mums buvo reikalinga, atsisveikinome su šeimininke, palinkėjome jai sulaukti savo sūnaus ir iš-ėjom toliau.

— Štai kur mūsų žmonės. — tarė Goštautas.

— Jų pilna, — atsakiau. — Tik reikia mokėti jų sie-las pasiekti.

Supratau, kad mes patai-kėme pas tą patį valstietį, kuris mums buvo reikalin-gas, bet dėl nežinomų prie-žasčių mūsų draugai čia dar nebuvo užėję. Tik daug vė-liau sužinojome, kad ši gru-pė draugų žuvo, nespėjusi aplankyti nė to numatyto ryšininku valstiečio.

—o—

Buvo lapkričio pradžia. Šlapias sniegas lipnia skrais-te apklojo Kušneriūnų kai-mo laukus. Šiaurės vėjas liūdnai užavo Grybinės miško beržų viršūnėse. Paskuti-niai šalų pakasti lapai, vė-jo pajudinti, krito į pirmąjį ankstyvą sniegą. Jei vasaros metu Grybinė buvo geriau-sia partizanų slėptuvė, tai

jo apdaro, ji pasidarė kiau-rai permatoma. Tik vietomis eglaičių būreliai dar pri-glausdavo partizanus, laik-i-nai susirinkusius aptarti rei-ka-lų.

Tą naktį suėjo čia visas būrys. Nebuvo tik dar negrį-žusių iš Trakų Kimsos ir Ja-kobsono. Į partizanus kre-i-pėsi Utenos apskrities po-grindinio partijos komiteto sekretorius drg. Zigmas.

— Vienas iš pagrindinių mūsų uždavinių tebėra ieško-ti ryšių su kitomis apskriti-mis ir susisiekti radijo ban-gomis su Maskva. Jau daug laiko praėjo, tačiau negrįžta Kimsa ir Jakobsonas. Už-megzti ryšių su kitomis par-tizanų grupėmis iki šiol dar nepavyko. Tačiau rankų mes negalime nuleisti.

Zigmas nupasakojo mums artimiausius planus, iškla-u-sė partizanų pastabų, pasiū-lymų. Dar šianakt vienas iš mūsų turėjo iškeliauti atlik-ti užduoties. Šeši kilometrai nuo Ukmergės Vilniaus link kiekvieno mėnesio dvidešim-tą dieną, patį vidurnaktį, prie kilometrų skaičių ro-dančio stulpo turi ateiti Afo-nino grupės partizanai. Ten buvo atsarginė susitikimo vieta.

Vykti pasišūlė Goštautas, nes jis buvo kilęs iš Ukmer-gės apskrities.

Pagaliau nustojo kritęs šlapias sniegas. Naktis savo apsiaustu padengė žemę.

— Naktis — mūsų motina, — dažnai, artėjant vakarui, kalbėdavo Petras.

Visą naktį klampojęs šla-piu keliu, auštant Goštautas pasickė netoli susitikimo vie-tos esantį mišką. Nenorėda-mas susidurti su fašistų žval-gybos agentais, Petras nuta-rė dieną praleisti miške, o vakare nueiti į sutartą vietą.

Visiškai sutemus, aplenk-damas sodybas, kad nepabu-dintų kaimo šunų, Petras pa-traukė Ukmergės link. Apie dešimtą valandą jis jau bu-vo prie stulpo. Įlindęs į nuo-šaliau vieškelio dūlojančius krūmus, jis ėmė laukti.

Lėtai slinko laikas. Praė-jo valanda, kita, pagaliau ir trečia, o laukiami partizanai nesirodė.

"Kas jiems atsitiko?" — galvojo Petras. Rytuose jau pamažu ėmė šviesti dangaus skliautas, nuo šlapios žemės ir prakaito prisisunkusių baltinių krėtė drebulys.

Goštautas pakilo. Galvą kamavo vieną už kitą sun-kesnės mintys. Afonino gru-pė prasmego lyg į žemę.

Nuo čia iki Petro gimty-jų namų buvo ne taip labai toli. "Gal užsukti namo?" — svarstė vaikas.

Grįžti į Grybinę neaplan-kius saviškių, kai jie čia pat, pasiekiami ranka, būtų labai gaila. Prisiminė Petras ge-

ras, šiltas motinos rankas, jos rūpestingas, mielas akis, palinkusią nuo sunkaus darbo tėvo figurą. Senukai tėvai tiek laiko nematė savo sūnaus. Net ir gyvu tikriausiai nebelaiko. . . Apsidžiaugs broliukai, o gal jo nebe pažins. . . Karo audrose Petras užsigrūdino, suvyriškėjo, jaunuoliški broožai pasidarė rūstoki, tik šelmiškai gyvos jo akys išliko tos pačios. Jos pirmosios išduos, kad ant gimtosios pirkios slenkščio stovi apvertkas, apraudotas, sapnuose išsapnuotas mylimas sūnus ir brolis.

Kutenantis jausmas nudiegė visą kūną. Namų šiluma Petrą viliojo, gundė. . .

Netoli namų augančiame Simuliškio miškelyje Goštautas sustojo. Jis labai jaudinosi. Iš čia, ryto aušros anšviesta, matyti kaip ant delno jo gimtoji pirkia. Žvalydamasis į visas puses, Petras pasuko arčiau gryčios.

Jau iš tolo pamatęs savąjį šeiminką, šuo keletą kartų vamptelėjo ir ėmė džiugiai inkšti, vizgindamas didžiulę uodegą.

— Dar manęs nepamiršai, Brisiau, — tylutėliai tarė Petras, glostydamas šunį. — Pasikalbėsime, bičiuli, kitą kartą, o dabar nekalk triukšmo, lusk į būdą ir tylėk.

Pravėręs klojimo duris, Goštautas išgirdo žmogaus knarkimą. Vienoje rankoje laikydamas ginklą, kitoje — žibintuvėlį, jis kopėčiomis pasilipėjo ant preslo.

— Tai tu, tėti, čia taip knarki? — čiupdamas į glėbį dar gerai neprabudusį tėvą, prabilo sūnus.

— Palaukit, kas čia per juokai! Monika, žiūrėk, — apšviesdamas savo veidą, juokėsi Petras.

— Petras? — lyg iš ugnies pašoko tėvas. — Iš kur tu, vaikel, atsiradai? — vis dar netikėjo savo akimis.

Netrukus ir šiltos motinos rankos švelniai apkabino sūnaus kaklą. Jai riedėjo džiaugsmo ašaros. . .

Ilgais pasakojimais išliejo senukai nežinios ir nerimo dienu skaudulį, susikaupusį laukiant ir nesulaukiant šūnelio. Sužinojo Petras, kad jam pasitraukus iš gimtinės, dažnai Goštautas lankė gestapininkai. Rytais tėvas ar motina rugiuose ir vasarioje antikdavo žmonių gvolių. Fašistai tykojo Petro. Nere-tai užėdavo kaimynas buožė šemeškevičius ir atargiai klausinėdavo Goštautas apie jų sūnų. . . Petras suprato, kad ilgai čia viešėti pavojinga, bet, tėvų prašomas, nutarė porą dienų pabūti. Apsi-

vilkęs tėvo drabužiais, Petras pasuko į pirkia.

Turgaus dieną senis Goštautas, pasikinkęs širmį ir įsidėjęs maišą rugių, išvyko į Ukmergę. Ne turgus jam rūpėjo. Goštautas norėjo pasimatyti su kaimynais, pasiklausyti, ką jie kalba, ar nebus pasklidęs gandas apie jo sūnų.

— Tai ką, kaimyne, sūnaus sulaukė? — sukdamas aplink pirštą ūsą, o kitą ranką laikydamas kišenėje, užkalbino Petro tėvą šemeškevičius.

— Apie kokį, tamstele, čia sūnų kalbi? — dėdamasis nesuprantas, nustebo Goštautas.

— Ko gi čia dar gudrauji? Visas miestas apie tai šneka. Tik žiūrėk, kad jis vėl nepradėtų komsolcu partijų kurti, — atkirto su pikta pašaipą buožė ir nuėjo, kaukšėdamas kaustytais batais.

Senis Goštautas suprato, kad ne kokie reikalai, ir, įspraudęs širmį tarp ienų, kuo greičiausiai išdundėjo į namus.

Namuose Petro motina ruošė pusryčius ir vis motinišku, mylinčiu žvilgsniu žvalgėsi į vyriausiąjį sūnelį, kurį ji jau seniai buvo apraudojusi. "Užaugęs, suvyriškėjęs, tik trupučuką pablyškęs, matyt, nuo pergyvenimų, — galvojo ji, maišydamas tešlą. — Dabar gal į namus dažniau užsuks, ramesnė bus motinos širdis. . ."

Broliukai, trylikametis Stasys ir septynerių metų Jonukas, nė per žingsnį nesitraukė nuo Petro. Jie turėjo šimtus klausimų, bet daug ką atsakinėti Petras kažkodėl išsisukinėjo.

— Daug žinosit — greit pasensit, — glostydamas jų galvutes, kalbėjo Petras.

Slapčiomis į ausį Stasiukas pasigyrė broliui, kad jo pionierišką kaklaraištį mama paslėpusi, o kai terybiniai kariai fašistus išvysią, jis vėl būsiąs grandininku, o gal net ir į būrio tarybą jį išrinksią. . .

— O aš visas raides jau moku parašyti, — didžiavosi Jonukas ir lyg kačiukas glaudėsi prie Petro.

— Stasiuk, atnešk iš šulinio vandens. Išvirsiu liepžiedžių arbatos prie blynėlių, Petriukas seniai begėrė, — liepė motina.

Stasiukas, pagriebęs kibirą, pasileido prie šulinio. Jis labai skubinosi: ko gero, ims Petras ką nors pasakoti, o Stasiukas ir neišgirs.

Staiga jis sustojo lyg įbestas: nuo Simuliškio miškėlio pusės Goštautų sodybos link skubėjo būrys policininkų. Trenkęs žemėn kibirą su vandeniu, Stasiukas lyg kulka pasileido atgal.

— Stok! Nušausim! — pa-

stebėję jį, ėmė šaukti policininkai.

— Petrai, bėk, policija! — nesavu balsu suriko Stasiukas dar iš vidurio kiemo.

Petras tai išgirdo, bet bėgti buvo jau per vėlu. Čiupęs ginklus, jis užlėkė kopėčiomis ant trobos aukšto.

Pirmasis į gryčią įgriuvo gestapininkas Ratkevičius.

— Petrai, pats išlisk, kitaip bus blogai, — sušuko jis, atkišęs šautuvą.

— Kur Petras? — užpuolė Goštautienę vachmistras Polivičius ir, nesulaukęs atsakymo, tvojo šautuvo buožė moteriškai per galvą. Monika sukniubo.

— Stok prie sienos, — tempdamas už svarkelio rankovės Stasiuką, rėkė Žulys. — Ko bėgai į gryčią, rupūžiuk? Sakyk, kur brolis?

— Aš seniai jo nemačiau. . . — mėgino paaiškinti berniukas, bet nuo skaudaus smūgio akys apraibo, ir jis atsišliejo į sieną.

— Tyli prakeiktas komunistas, — plūdosi Žulys.

Asloje aimanavo sukruvinta motina. Stasiukas mėgino žengti artyn jos, bet stipri Polivičiaus ranka jį vėl nubloškė į kampaną.

— Ponas Ratkevičiau, — kreipėsi vachmistras Polivičius, — gal jis kartais ant aukšto?

— Teisingai, reikia patikrinti.

Vienas paskui kitą jie ėmė lipti kopėčiomis. Sudrebėjo motinos širdis: dabar geru ju nesibaigs.

Ant aukšto vienas po kito pasigirdo šūviai. Policininkai griūtė išgriuvo iš pirkios. Kieme, užsiglaudę kur saugiau, jie pradėjo pašėlusiai pyškinti į trobą.

Petras atsišaudė. Pagaliau šūviai ant aukšto nutilo. Į pirkia išlaužė Ratkevičius, čiupo už apykaklės Stasiuką ir, laikydamas jį priekyje savęs, vėl ėmė kopti ant aukšto.

— Eik ir pasakyk Petru, kad pasiduotų: kitos išeities jam nėra, — paliepė policininkas ir pastūmė į priekį peršauta koja berniuką, o pats užsiglaudė už dūmtraukio.

— Petriuk, nešauk, čia aš, tavo brolis. . .

Tačiau jam niekas neatsiliepė. Petras sėdėjo, atsiėmęs į sparą, ir tylėjo. Jo veidas buvo baltas išbašes, atvertos akys žiūrėjo į Stasiuką, bet nieko nebeamatė. Tvirtai suspaudęs rankoje jis dar tebelaikė tuščią pirtolėtą, o ant spalių raudonavo didelė dėmė.

— Petriuk, — čiupo Stasiukas broį už rankos. Ji buvo dar šilta, tačiau visai bejėgė. Pajudinta nusviro galva.

— Mama! — suriko ber-

niukas. — Nebėra mūsų Petriuko. . .

— Lipk, vaikėze, žemyn, o jei ne, namą padegsim, — švokštė už kamino pasislėpęs policininkas.

— Jeigu Petras nebegyvas, pamirkyk štai rankšluostį jo kraujuje, — iš apачios vienas gestapininkas metė Stasiukui rankšluostį.

Drebančiomis rankomis spaudė Stasiukas rankšluostį prie krūtinės ir negalėjo atitraukti akių nuo brolio veido, lyg norėdamas įsiminti jį visam gyvenimui. . .

— Greičiau tu ten, pienburni, — vėl iš priemenės pasigirdo balsas.

Stasiukas krūptelėjo, pasilenkė, pabučiavo baltą Petro kaktą ir su kruvinu rankšluosčiu rankose grįžo pas gestapininkus.

Motina sukliko nesavu balsu.

Tuo pačiu metu į kiemą įdardėjo vežimas. Lyg žvėrys puolė policininkai prie ką tik parvažiausio Goštauto. Nepaisydamas policininkų, tėvas nūrė į pirkia. Ant slenkščio sukniubusi raudojo ir rovē nuo galvos plaukus tar-tum išprotėjusi motina. Garsiai verkė vaikai. Tėvas suklupto prie sūnaus lavono. . .

Tą pačią dieną Juozą Goštautą policininkai išsivežė į Ukmergę. O kitą rytą atvykusi speciali komisija nustatė, kad Petras Goštautas nusisovęs.

Plūdama ašaromis, senutė Goštautienė nuėjo pas Ukmergės kleboną Telksnį ir bučiuodama jam rankas prašė, kad leistų sūnų palaidoti senose gimtojo kaimo kapinėse.

— Į balą mesk tą komunistą. Nėra jam vietos šventoje žemėje, — į senutės prašymą atsakė kunigas.

Tik po be galo ilgų motinos maldavimų ir užtarus klebonui ištikimiems žmonėm, pagaliau buvo leista palaidoti Petrą "nekrikštų" kapinėse.

Gerų kaimynų padedama, Goštautienė palaidojo savo sūnų partizaną ir grįžo namo, kur niekuomet jau nepareis Petriukas. . .

Prabėgo kelios dienos. Į Goštautų pirkia įvirto girtas kaimynas, policininko tėvas Pranas Lukoševičius.

— Aš, Monika, pareinu iš klebono. . . — vapaliojo jis. — Negaliu pakęsti, kad mano sklype užkastas tavo komunistas. Štai kunigo raštelis, — ir, metęs ant stalo popiergalį, išėjo.

Kunigas Telksnys raštelėje apgalvestavo, kad, leisdamas komunistą palaidoti kapinėse, padaręs didelę klaidą ir už visa tai iš vietos gyventojų patyręs nemalonumų. Todėl jis, klebonas, įsakąs tučiuojau lavoną iškastą.

Rytojaus dieną visiškai sugniuždyta motina atkasė sūnaus karstą ir palaidojo savo sklype, netoli namų.

Dažnai naktimis, pažvelgusi pro langą, ji nebetverdavo skausmu, apsigaubusi kailiniais, nueidavo prie kapo, apglėbdavo rankomis drėgną smėlį ir verkėdavo, verkėdavo, kol užtekdamo ašarų.

—o—

Liūdnei vaitojo rudens vėjas, supdamasis tuščiose Sirutiškio dvaro klevų šakose. Žemyn nukarusiomis belapėmis garbanomis rymojo baltakamienis beržas. Į jį rėmėsi nedidelis tiltelis, kurio dešinėje pusėje buvo mūsų mėgiamiausia susitikimų vieta. Kiekvieną antradienio ir penktadienio vakarą, tarp dešimtos ir dvyliktos, čia pasirodydavo Zigmas. Taip mes palaikydavome ryšius.

Tą vakarą Balys Šileikis, Antanas Zabulionis ir aš atvykome iš Tauragnų daug anksčiau, negu buvome susitarę. Mes grįzome ne tuščiomis: atsivedėme grupę komjaunuolių iš Tauragnuose savarankiškai susiorganizavusio partizanų būrio.

Tamsiame dangaus skliaute gaudydami lėktuvus, neramiai blaškėsi prožektorių stulpai. Kazkur toli gaudino zenitinė artilerija, o netrukus virš mūsų galvų sužūžė lėktuvų motorai.

— Mūsų šaunieji sakalai gabena fašistams vaises, — užvertęs į viršų galvą, prabilo Zabulionis.

— O gal veža į tėvynę tokius, kaip mes, — atsakiau aš.

— Ką jie čia beveiks, susitvarkysime vieni, — pridūrė Balys.

Praūžus vienai lėktuvų eskadrilei, pasigirdo kita, trečia, pasipylė ištisas sriautas. Nors ir kaip švaistėsi Daugpilio pusėje prožektoriai, nors be pertraukos gaudė fašistų zenitinės, mūsiškiai lėktuvai prasiveržė pro prieto užtvaras ir nešė į pasirinktus objektus hitlerininkams ugnį ir mirtį. Vakaruose nuo sprogimų drebėjo žemė.

— Dvigubą košės normą fricams krečia, — neiškentė vienas iš mūsų atsivestųjų draugų. — Neblogai pradėjo maitinti nelabuosių. Prisi-ragaus tarybinio parako iki valiai.

Girdėdami šitokią "muziką", širdy kiekvienas džiaugėmės. Atrodo, galėtum klausytis visą naktį šių sprogimų, kėlusią siaubą ir paniką priešui.

— Ateina, — sušnabzdėjau aš.

Keliuku nuo Sirutiškio dvaro pusės pamažu žemyn leidosi dvi vyriškos figūros.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Toronto

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 4 dieną, 2 valandą po piet, savo salėje, 160 Claremont St.

Visi nariai kviečiami atsilankyti ir dalyvauti draugijos reikalų aptarime. Yra svarbių reikalų. Taipgi nepamirškite patikrinti mokesčių knygutes, kad nebūtumėte suspenduoti.

T. Rimdžius
1 Kp. sekretorius

Moterys Minės Kovo Aštuntą

TORONTO. — Kanados Moterų Kongreso Toronto skyrius rengia Tarptautinės Moterų Dienos kovo 8-tos minėjimą. Bus suprograma. Tarp kalbėtojų bus Mrs. Jean Jackson ir Mrs. Hilda Murray.

Parengimas įvyks kovo 4 dieną, 7 valandą vakarą, 300 Bathurst St.

Rengėjos kviečia skaitlingai dalyvauti, Laisva įžanga.

**Palaiykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIŲ BALSŲ**

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Toronto Kuopa Ruošia

Vakarienė - Šokius

Šeštadienį, Kovo 10 d.

Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

Mūsų šeimininkės paruos ir patieks karštą vakarienę. Šeimininkai pavaišins įvairiais gėrimais.

Prašome iš anksto įsigyti įžangos bilietus į vakarienę ir dalyvauti joje kuo skaitlingiau.

Sokiams Griėš Orkestras

Vakarienė bus patiekta 6.30 val. vak.

Prašom nesivėluoti

Įžanga ir vakarienė \$2.00 asmeniui

Šaukia Masinį Taikos Mitingą

TORONTO. — Kanados taikos judėjimas šaukia masinį mitingą Massey Hall, kovo 11 dieną, 8 valandą vakaro.

Bus žymūs kalbėtojai: Dr. Willard Uphaus iš New Haven, Conn., Kumar Goshal, National Guardian užsienio žinių redaktorius, Dr. Endicott, Kanados Taikos Kongreso pirmininkas.

Dr. Uphaus yra žymus metodistų dvasiškis, švietėjas. Jis Makarčio laikais buvo įkalintas metams už "pažeminimą" teismo. Jis vadovavo taikos delegacijai, kuri 1950 metais dalyvavo taikos suvažiavime Varšuvoje,

už tai makartistai buvo užsi-
puolę ant jo. Jam dabar jau
70 metų.

Brazilijoje Vystosi Žemdirbių Judėjimas

BRAZILIA. — Visoje šalyje prasidėjo masinis žemdirbių judėjimas. Susiorganizavo žemdirbių Lyga, kuriai vadovauja įtakingas kairiųjų vadas Francisco Juilio. Žemdirbių Lyga iškėlė obalsį: "Žemė turi būti tik ty, kurie ją dirba".

Šiomet Brazilijoje įvyks Kongreso narių rinkimai, bus renkama du trečdaliai senatorių ir visos eilės valstijų gubernatoriai, kaip tai Sao Paulo, Rio Granda do Sul, Pernambuco ir kitų, kur daug yra žemdirbių. Žemdirbių judėjimas išgąsdino industrialistus, katalikų bažnyčios galvas ir stambius žemvaldžius, nes jeigu nebus padaryta kokia nors reforma, žemdirbiams nusileidimas, tai į Kongresą ir Senatą gali patekti daug komunistų ir kairiųjų, kurie remia žemdirbių Lygos obalsį. Todėl žemių savininkai,

Patyręs Tink'otojas

Visokių rūšių tinkavimas iš vidaus ir lauko ir naujų lubų
Telefonas: RO. 6-3026
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

kontroliuodami dabartinį Kongresą ir Senatą, — šaukia specialų posėdį ir svarstys žemės reformos klausimą.

Gubernatorius Brizola iš Rio Grande do Sul valstijos siūlo, kad stambūs žemvaldžiai paskirtų 10 procentų savo žemių ir jas dalintų bežemiams. Jis savo valstijoje jau pradėjo tą vykdyti, kad nuraminus žemdirbius.

Gubernatorius Carlos Garvalho, iš Pinto do Sao Paulo valstijos, siūlo, kad vyriausybė nupirktų nuo žemvaldžių žemę ir ją po 125 akurus pardavinėtų bežemiams, kurie po 10 metų turėtų valdžiai atmokėti. Yra ir daugiau sumanymų, siekiant nuraminti vargstančius bežemius.

Brazilija turi 70,000,000 gyventojų, apie 45,000,000 jų gyvena iš žemdirbystės. Du milijonai dvarponių ir buočių savo rankose turi 500,000,000 akurų derlingiausios žemės, gi tuo pat kartu 80 procentų žemdirbių visai neturi nuosavos žemės. Jie arba nuomoja ją iš dvarponių, arba bernų ir mergų padėtyje tarnauja pas žemvaldžius.

Klaidos Pataisymas

Aprašant moterų klubo parengimą įsibrovė klaida. Sąrašė draugų, kurios aukojo maistą dėl vakarienės, buvo praleistas draugės M. Berškienės vardas. Labai atsiprašau draugę už tai.
Korespondentė

HONG KONG. — Pietinio Vietnamo prezidento Diem palocius Soigine bombardavo du Pietinio Vietnamo orlaivyno orlaiviai, naudodami amerikietiškus orlaivius.

Diemas, sakoma, išlikęs nepaliestas, bet padaryta gana daug žalos.

CALI, Colombia. — Dviejų traukinių susidūrimo žuvo 40 asmenų. 67 buvo sužeisti.

Pirmu Kartu Kanadoje Puikiausias Lenkų Filmas

KRZYZACY

Teutonų Riteriai
Spalvose ir kinemaskope

Pagal Sienkevičių,
"Quovadis" autorių

Angliški paaiškinimai

Hamiltono, Ontario
— Tik tris dienas —
Kovo 1, 2 ir 3

DELTA Teatre
1242 King St. E.

... taipgi ...

St. Catherines, Ont.
CAPITOL Teatre
Kovo 5, 6 ir 7
Rodymai nuo 2, 5 ir 8 val.

Akių ir Akių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketr. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria
akių nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritalko aki-
nius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Lietuvių Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinių Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto